SPORTUL magazin

PE VREMEA BICICLETELOR DE 14 KG !

AMINTIRI DIN PERIOADA DE PIONIERAT

Nicolae Frize, astăzi în vîrstă de 63 de ani, a fost unul dintre cei mai valoroși reprezentanți ai sportului cu pedale de la noi, de acum 4 decenii.

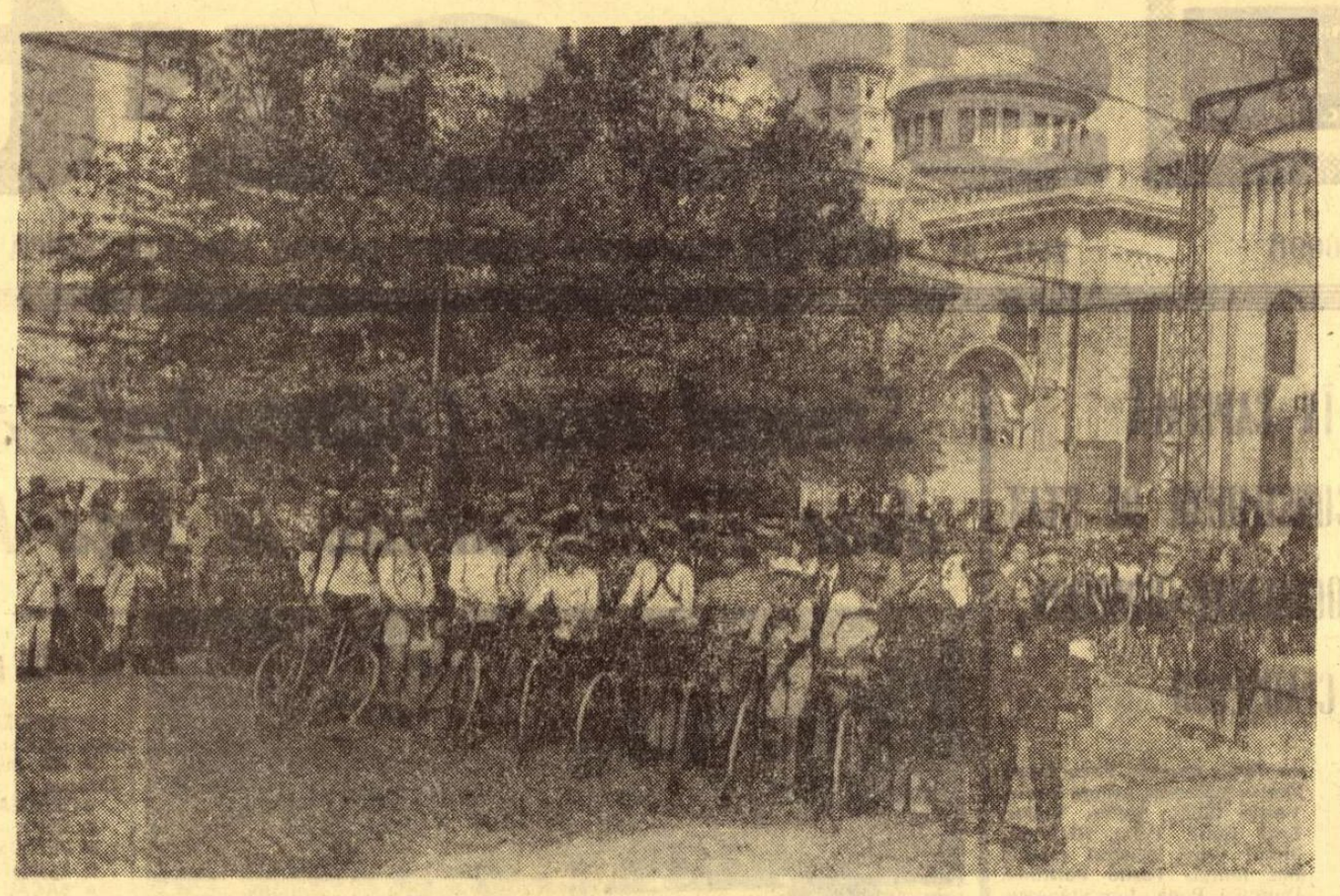

Aspect de la startul „Circuitului Moldovei" organizat în august 1923

Începuturile strînsei mele prietenii cu bicicleta datează de la vîrsta de 12 ani. În vremea aceea — prin 1918—1919 — locuiam cu familia la Școala centrală de fete, gradul II, internat din București, unde, de altfel, mi-am petrecut întreaga copilărie și o bună parte din adolescență, tata fiind mecanicul acestei instituții. Pe bicicleta lui, mai mult meșterită decît fabricată, încercam de mici să mergem prin imensa curte a școlii, noi — cei 9 frați — fără să ne sperie pozițiile fanteziste în care vîrsta și statura ne obligau să conducem vehiculul încă puțin răspîndit. Fiind cel mai mare dintre băieți îmi asumam sarcina de onoare a „demonstrațiilor", la care asistau entuziasmați „puștii" (printre ei se aflau Ionel și Aurică, deveniți și ei mai tîrziu cicliști de performanță, campioni ai țării).

La 16 ani am concurat în prima mea cursă oficială. Au urmat 10 ani de activitate ciclistă, participînd la peste 150 de alergări, dintre care am cîștigat circa 100. Am alergat alături de „elita" din acea vreme de început a ciclismului românesc. Mi-i amintesc cu mare plăcere pe Anton Voicu, Virgil Mormocea, Emilio Pessi, Nicolae Rădulescu, Carlo Giordani, Tase Mateescu, Petre Dalacort, Zamfir Munteanu, Gică Lukasky, Celino Ferdinand și mulți alți valoroși și leali parteneri de întreceri. Tuturor le acord și astăzi, peste ani, întreaga apreciere. Alături de ei am cules mari satisfacții sportive, care rămîn durabile, estompînd nu puținele neplăceri și greutăți de care ne izbeam la tot pasul în acea epocă. Mă refer la materialul tehnic inferior, la starea deplorabilă a șoselelor.

La 16 ani, din modestul salariu de impiegat la Tribunal îmi cumpăram singur materialul necesar. De fapt, noi plăteam cam totul: deplasări, mesele servite pe traseele antrenamentelor și concursurilor etc. Îmi amintesc ce sărbătoare a constituit pentru mine sosirea „par avion" în 1927 a unei biciclete „Jebelouvet" comandată în Franța, rod al economiilor făcute timp de peste 2 ani, superioară celor existente, în acel moment în țară. Avea „numai" 11 kg, față de celelalte, care cîntăreau cam 14 kg (comparați acest ultim strigăt al tehnicii de atunci cu veritabilele bijuterii de astăzi !).

Noi eram cicliști, mecanici, antrenori, nu aveam nici un fel de sprijin material. Puținele cluburi existente pe atunci („Veloclub român", „Acvila") se zbăteau și ele în căutări, în mari dificultăți de ordin organizatoric și financiar. Din cotizațiile noastre și de la baluri organizate special se strîngeau fondurile necesare achiziționării medaliilor, plachetelor, florilor și materialului ciclist — singurele premii care se acordau învingătorilor. În aceste condiții, flacăra pasiunii care alimenta ciclismul românesc izvora numai din entuziasmul nostru și al unor inimoși animatori.

Dispuneam, fără îndoială, de un însemnat suport moral. Era omul de pe stradă, de pe șosele, de pe ulițele înecate în praf ale satelor, care — deși nu avea cunoștințe tehnice — aplauda și încuraja cu entuziasm caravana, apreciind spontan „bătălia pe roți".

Cu toate impedimentele se organizau foarte des curse, începînd din aprilie și pînă toamna tîrziu. Reții și acum primii ghiocei văzuți din goana bicicletei în mustul zăpezii, ca și freamătul frunzelor uscate strivite sub roți.

Cele mai obișnuite trasee de concurs erau: București — Ploiești, București—Sinaia—Brașov, iar în București circuitul: actuala Piață a Scînteii — satul Băneasa — vila Minovici, un tur avînd cca. 6,5 km.

Am concurat la toate probele, care pe vremea aceea erau: viteză, mic fond, fond și mare fond, chiar și în cursele de ciclocros. Dintre victorii îmi amintesc firește, în primul rînd de cîștigarea titlului de campion național la mic fond, pe velodromul din Brăila, în anul 1926. Anul acesta, 1926, a fost deosebit de rodnic pentru mine: campion regional la viteză, demifond și fond, cîștigarea „Circuitului veloclubului român", pe ruta București — Tîrgoviște — Sinaia — București (265 km). Reții, de asemenea, primul loc cu cerit în ambele circuite organizate la noi de firma franceză „Alcion" în scopuri de reclamă comercială. În primul circuit l-am învins pe veșnicul meu rival și prieten Anton Voicu, iar în cel de al doilea am trecut, destul de greu, de Petre Dalacort.

Un traseu mai original îl constituia ruta: Constanța — Mangalia și retur (bineînțeles, nu pe șoselele de astăzi, ci prin praf, sub soarele torid al Dobrogei), cursă pe care am cîștigat-o în anul 1925 (circa 95 km). La această cursă, ca și la circuitul „Alcion", au participat peste 120 de alergători.

Pasiunea și perseverența — principalele calități ale rutierilor noștri — i-au făcut să se releve și în cadrul unor competiții internaționale. Destul de des îi vizitam pe vecinii noștri bulgari, care dispuneau de condiții materiale superioare, avînd velodromuri la Sofia, Varna, Razgrad, Tîrnovo, Ruse. Noi nu aveam în acel timp nici un velodrom, primul fiind construit mai tîrziu, la Brăila, de către Fotty Valerianos.

Ne antrenam foarte rudimentar la șosea, mai ales în fața aeroportului, unde era o porțiune ce permitea oarecare viteză. Cu toate acestea, îmi amintesc că în anul 1928 am învins pe teren propriu, pe velodromul din Varna, pe campionii bulgari Prodan și Manol Gheorghiev (nu erau rude, simplă potrivire de nume), ambii cu multă experiență și multiple calități tehnice, cizelate și cu prilejul numeroaselor concursuri din Franța, la care participau cu regularitate.

În încheierea acestor disparate și inconsistente amintiri, aș dori să subliniez că în acea vreme noi, cicliștii, n-am urmărit avantaje materiale. Eram pur și simplu entuziasmați de acest sport, pe care l-am iubit din toată inima. Am fost și continui să rămîn, în decursul anilor, martorul evoluției ciclismului românesc, al izbînzilor și neîmplinirilor lui. De aceea, aș face un apel către tineretul nostru, atît de dotat fizic și temperamental: apropiați-vă, înțelegeți ciclismul și veți iubi acest sport plin de frumusețe și poezie bărbătească ! Folosiți minunatele condiții pe care le aveți la îndemînă, pentru sănătatea și vigoarea voastră !

Nicolae FRIZE

Dialog de familie

CU DECANUL DE VÎRSTĂ AL ZIARIȘTILOR NOȘTRI SPORTIVI

GEORGE COSTESCU

Ajuns la o vîrstă olimpiană — în luna ianuarie a acestui an a aniversat 88 de ani — venerabilul nostru interlocutor este cel mai bătrîn ziarist sportiv de la noi: a început să scrie în serviciul mișcării sportive în anul 1900.

De atunci, numele GEORGE COSTESCU a apărut în ziare vreme de aproape șase decenii, după cum e de aflat ca autor al unor volume, studii, broșuri și materiale de propagandă în folosul sportului românesc și al aviației. El a întemeiat cîteva publicații în specialitate, a făcut să apară, la 16 februarie 1916, ziarul SPORTUL, bilunar, și a editat numeroase anuare de automobilism și aviație.

Am avut prilejul să-l revedem deunăzi, și convorbirea pe care a acceptat-o a dat loc rîndurilor de față:

— De ce v-ați dedicat ziaristicii sportive? — am deschis noi ofensiva.

— Într-o vreme în care prea puțini deslușeau nobilele țeluri ale sportului și marile lui atribute sociale, am socotit drept o datorie de onoare să fac, prin scris, ca și prin viu grai, propaganda educativă și cea de afirmare într-un domeniu necunoscut încă publicului nostru.

— Care e figura sportivului deplin, păstrată în amintirea dv., din aceste apropate trei pătrare de veac de activitate în lumea sportului?

— E dificil să precizez un nume. În sport, bunăoară, performanțele sînt conjuncturale. Azi ai un idol, același care mîine cade pradă disgrației maselor ce-l adulau. Dar cea mai semnificativă personalitate cred că a întruchipat-o Aurel Vlaicu, care păstrează meritul de a-și fi conceput singur aparatul cu care zbura și de a fi învățat să piloteze fără vreun instructor sau vreun alt ajutor decît intuiția sa genială.

— Ce părere aveți despre dezvoltarea de azi a sportului în patria noastră?

— E ceea ce noi, bătrînii, ne-am dorit în începuturi, dar n-am cutezat nici să visăm că se va înfăptui sub ochii noștri.

Progresul nu trebuie măsurat atît prin performanțele olimpice sau prin titlurile internaționale pe care le adjudecă azi românii, ci mai curînd prin caracterul de masă al sportului nostru și, totodată, prin prezența pavilionului sportului românesc, pe mai toate meridianele globului pămîntesc.

— Ce aprecieri faceți cu privire la presa sportivă din zilele noastre.

— Ca unul ce am întemeiat ziarul SPORTUL, acum mai bine de o jumătate de veac, vreau să relev că sînt mîndru de modul cum apare azi acest ziar sportiv cu același titlu, ziar de mare tiraj. Cu telexuri, telefoane și reportaje ale trimișilor speciali, pretutindeni unde prestigiul sportiv al României e angajat, pe oricare dintre meridianele lumii, cu telefotografii și schițe tehnice, cu desene și caricaturi, cu un conținut consistent și serios și cu o foarte bogată preocupare educativă, ziarul SPORTUL din zilele noastre se înscrie în contextul presei internaționale de specialitate, la loc prestigios.

Consider că presa sportivă, scrisă acum cu nerv, cu competență, cu o preocupare tehnică și documentară își îndeplinește un rol de promovare a sportului, după cum aduce o activă contribuție întregii prese românești sub raportul menirii ei esențiale: informația.

Ei, dacă aș fi acum mai tînăr, cu vigoarea de atunci și cu experiența mea de acum, m-aș alătura colaboratorilor ziarului dv. și aș topi și eu în scrisul meu, întreaga bucurie a marilor izbutiri pe care le trăim, fiecare în parte și cu toții laolaltă.

V. FIROIU

RĂSPUNDE Ion Roșianu

IOAN MERDARIU, BUCIUMENI. *Antrenorul echipei de fotbal Rulmentul Bîrlad, Ștefan Dobay, este într-adevăr fostul extrem stînga al Ripensiei și al naționalei, jucătorul poreclit „Calul"?* Mă grăbesc să vă risipesc orice îndoială: el e. Nu știu însă dacă vă inspir destulă încredere...

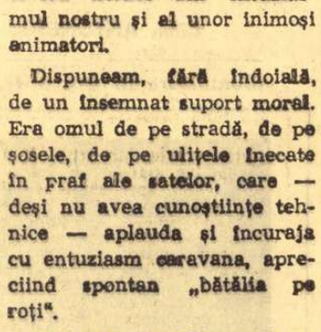

GRIGORE TOLOACA, ALBA IULIA. Deși nu sînt medic, nu pot decît să recomand... picăturile dv.:

● *Să-l cinstim pe jucătorul local (dacă merită), dar în nici un caz la... local.*

● *Atenție la cei care se transformă repede din microbiști în microbi. Pot contamina un stadion întreg !*

UN GRUP DE MUNCITORI DIN FĂGĂRAȘ. Boxerul maghiar Laszlo Papp, de 3 ori campion olimpic (1948 — Londra, 1952 — Helsinki, 1956 — Melbourne) și apoi campion european în boxul profesionist, a activat în limitele categoriilor mijlocie mică și mijlocie.

IOAN AVRAM, SIGHIȘOARA. *Cu care picior lovește Haidu mai bine balonul? Cu stîngul sau cu dreptul?* Cu nici unul ! Cei puțin, aceasta este impresia pe care mi-a lăsat-o în timpul din urmă.

TINI JURA, BRĂILA. 1. Petre Sonda (nu Sanda) a fost un luptător de mare valoare, un „cap de afiș" de prima mărime a reuniunilor de lupte greco-romane ce se organizau la noi acum 30—40 de ani, cu participarea celor mai renumiți luptători profesioniști din lumea întreagă. Este adevărat că rezultatele erau de multe ori aranjate (în funcție de interesele impresarilor), dar spectatorii aveau toate motivele să aprecieze tehnica și forța celor care participau la aceste turnee. 2. În urmă cu 2—3 ani, la Ploiești, Petrolul a cîștigat cu 1—0 un meci cu Rapid, printr-un gol înscris direct din corner de către Dridea II.

RADU MARINICA, CRAIOVA. *„Vă rog a-mi răspunde cît mai urgent, dacă la ora actuală există vreun portar titular al echipelor din divizia A, care să nu fi primit gol de la tunarul craiovean, Oblemenco?"* Nu m-am gîndit să întocmesc și o astfel de evidență. Vă rog să mă iertați ! Cred însă că i-ar folosi mai mult, lui și altor fotbaliști, o altă evidență. De pildă, a șuturilor trase... pe lîngă poartă. Singur, nu mă încumet s-o țiu. Doar dacă mă ajută și Frederic Moises, din Rupea !

UN GRUP DE CITITORI DIN BALAN. Sîntem în așteptarea unor date concrete. Pe cînd ?

VALERIU DUMITRIU, CRAIOVA. 1. A existat o ediție — 1947—1948 — în care divizia B la fotbal a avut 4 serii. Două cu cîte 16 echipe și două cu cîte 15. Aspirantele de azi la divizia B nu trebuie însă să invidieze aceste vremuri „fericite", cînd federația lăsase parcă deschise porțile de intrare în divizia secundă. Ele erau tot atît de larg deschise și la... ieșire, din fiecare serie retrogradînd echipele clasate de la locul... 7 inclusiv în jos !

MITITA SMARANDACHE, DEVA. Nefiind vorba de un documentar, ci de o povestire, unele personaje din cartea lui Neagu Rădulescu, „Un balon ridea în poartă", apar cu numele lor reale, iar altele poartă alte nume, care lasă totuși să se întrevadă despre cine este vorba. Prietenul dv.

portar într-o echipă de fotbal, nu vrea însă în ruptul capului să accepte că omologul său de acum 30 de ani, gratulat de italieni cu supranumele de „Il dio" și prezentat în cartea lui Neagu Rădulescu sub numele de Mircea Gănescu este Mircea David. Poate că l-a cunoscut personal pe... Gănescu !

MARIN DIACONU, BRAȘOV. Mircea Petescu are 29 de ani. Trecînd la U.T.A. (după ce jucase în ultimii ani la Politehnica Timișoara, Viitorul și Steaua), el n-a făcut, de fapt, decît să se reîntoarcă în rîndurile formației care l-a promovat în divizia A. Căci — puțini își amintesc, probabil — Petescu, născut în comuna Pecica, de lîngă Arad, a devenit jucător de divizia A la U.T.A., activînd la înaintare, pe dreapta, alături de... Pîrcălab. Te pomenești că și Petescu a uitat lucrul acesta !

Ilustrații: AL. CLENCIU

DUMINICILE UNUI NESPORTIV

LEGENDELE BALTICE

Cînd au amuțit difuzoarele, peste port s-a lăsat liniștea. Pînă departe, în largul Mării Baltice. Sînt la Gdynia și am asistat la lansarea unui vapor construit pe șantierele navale ale Poloniei. Fanfara mai cîntă, însă undeva foarte departe, încît sunetele ei se confundă cu liniștea. Muncitorii, tehnicienii, marinarii au plecat pe la treburile lor, numai unul a rămas ca să mă călăuzească prin labirintul de ateliere, rampe, hale amorțite și ele în scurta pauză de prînz. Nu știu nimic despre acest ghid voluntar, deși mi-a spus numele, cu neputință de reținut din pricina îngrămădirii de consoane. Ghicesc însă multe de pe fața lui brăzdată de riduri fără număr și din trăsăturile aspre, prelungi, energice. Viața e un bun topograf, citești cu ușurință în hărțile pe care le imprimă obrazului omenesc.

Înaintăm de-a lungul cheiului, pe lîngă marea care se ondulează tot mai mult, face creste din ce în ce mai înalte. Din întretăierile de văi ale apelor răsar pescărușii, care țîșnesc spre cer și cheamă, cu țipete scurte, peste întinderea lichidă semănînd în pîcla sidefie, cu o vegetație bogată verde, încolăcită de vînturi.

Ghidul meu se oprește o clipă și îmi arată pescărușii.

— Îi auziți? — mă întreabă el — Îl cheamă pe Roman.

— Pe Roman? Cine e Roman? — întreb, intrigat de numele cu rezonanță meridională.

Aflu din povestirea bătrînului navigator una din legendele baltice, care mai trăiește pe litoralul cenușiu din partea de sus a continentului. Demult, într-un veac scufundat în uitare, pe-o coastă care cobora repede spre mare, femeile și copiii pescarilor se scăldau în mîngîierea trecătoare a soarelui de vară, cînd, un val repede, plutind parcă în aer, ca o corabie fantastică, a măturat toată colcăiala de muieret cu odrasle cu tot, tîrînd-o în larg. Roman își cîrpea tocmai năvodul, pe țărm. Logodnica lui se afla printre cei răpiți de apă. Era înotător renumit, care străbătea voinicește cele mai iuți valuri, bătînd neîncetat apa cu brațele-i lungi și puternice. N-a stat pe gînduri, ci s-a aruncat în mare, să scape ce se poate. Și a scăpat o sută de copii și nouăzeci și nouă de femei. Pe a suta n-a mai putut-o scăpa. Era chiar logodnica sa, pe care o lăsase la urmă, s-o aducă pe mal în îmbrățișarea-i viguroasă: s-a mistuit într-un vîrtej alb, tot mai adînc, pînă la temelia mării. Roman nu s-a întors nici el. Pescărușii îl caută și-l cheamă de atunci, fără încetare, îndeosebi la ceasul prînzului, în mîngîierea trecătoare a soarelui de vară...

Pînă aici legenda sau, mai bine zis, faptul divers transformat în legendă de fantezia populară. Dar ghidul îmi spune că pilda pescarului Roman a fost molipsitoare: copiii de pe țărmul Mării Baltice învață să înoate aproape o dată cu primii pași. Blonzi și subțiri, ei devin una cu apa, pe care o stăpînesc cu un fel de instinct de amfibie. Străbat cu lăcomie curenți, bulboane, adîncuri, familiarizați cu elementul lichid, de care nu li-e teamă, fiindcă omul nu se teme decît de ceea ce nu cunoaște.

„Cine nu știe să înoate, e om doar pe jumătate", spune populația baltică. Cine nu înoată, aș adăuga eu, se lipsește de una din cele mai nobile, mai frumoase, mai desăvîrșite plăceri ale sportivității omenești.

George SBÂRCEA
Gdynia, august 1969

ÎN ACEST SEZON
MODELE NOI DE CONFECȚII ELEGANTE, MODERNE, LEJERE ȘI PRACTICE, COMBINAȚII DE CULORI PENTRU TOATE PREFERINȚELE.

Magazinul „CUTEZĂTORII"

din str. Cosmonauților nr. 9
OFERA MICILOR CONSTRUCTORI DE AERO — NAVOMODELE, posibilitatea de a se aproviziona cu accesoriile necesare acestor instructive îndeletniciri.
MAGAZINUL ESTE, DE ASEMENEA, APROVIZIONAT CU JUCĂRII MECANICE din import și indigene, oferite spre vînzare pe bază de probe practice.

ÎN CURÎND,
VA APARE ÎN EDITURA C.N.E.F.S.
„OLIMPIADA MEXICANĂ"
un volum de 416 pagini,
cu 143 de fotografii inedite